

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 27P/97/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114209078
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 12. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ingrid Kalináková
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2014:8114209078.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov samosudkyňou JUDr. Ingrid Kalinákovou vo veci starostlivosti súdu o maloletú S. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov, pochádzajúcu z matky I. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. XX, C., právne zastúpenej Advokátskou kanceláriou Valo & Partners s.r.o. Prešov, Konštantínova 3, a otca M. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. X, Y. - G., právne zastúpeného JUDr. Rastislavom Cestickým, advokátom so sídlom v Košiciach, Štúrova 27, v konaní o úpravu práv a povinností, takto

rozhodol:

Otec je povinný prispievať na výživu mal. S. Y., nar. XX.XX.XXXX sumou vo výške 100,00 Eur mesačne, ktoré bude poukazovať k rukám matky, vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred, počnúc dňom 15.10.2013 do 30.06.2014.

Dlžné výživné za obdobie od 15.10.2013 do 30.06.2014 pre mal. S. Y., nar. XX.XX.XXXX vo výške 694,84 Eur p o v o ľ u j e otcovi splácať v 30 Eurových mesačných splátkach, spolu s bežným výživným, pod stratou výhody splátok až do úplného vyrovnania dlhu, počnúc právoplatnosťou rozsudku.

V prevyšujúcej časti návrh matky zamietá.

Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Matka sa návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 28.03.2014 domáhala zverenia mal. Dáši do jej osobnej starostlivosti a určenia výživného zo strany otca dieťaťa vo výške 200 Eur mesačne počnúc dňom 15.03.2013. Návrh odôvodnila tým, že matka s otcom uzavreli manželstvo dňa 09.07.2005 a rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 25P 407/2006 zo dňa 25.09.2006 došlo z otcovej strany k osvojeniu matkinej dcéry S., T. XX.XX.XXXX. Manželstvo účastníkov bolo rozvedené rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 24P 372/2013-63 zo dňa 28.02.2014. V rámci konania o rozvod žiadala o spätné vyplatenie výživného, lebo nevedela, že má podať samostatný návrh. Domnievala sa, že od dlžnom výživnom bude rozhodnuté v rámci rozvodového konania. Žiadala spätne priznať výživné k dátumu, kedy otec natrvalo opustil spoločnú domácnosť a od toho času ničím neprispieval na mal. Dášu.

Otec sa k návrhu písomne nevyjadril.

Kolíznym opatrovníkom navrhol určiť zo strany osvojiteľa primerané výživné vzhľadom na vek a potreby dieťaťa a možnosti a schopnosti osvojiteľa.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania, oboznámením sa s obsahom spisu, pričom zistil nasledujúci skutkový stav, na základe ktorého dospel k nasledujúcim skutkovým a právnym záverom:

Okresný súd Prešov rozsudkom č. k. 25P 407/2006-24 zo dňa 25.09.2006 vyslovil, že mal. S. Q., T. XX.XX.XXXX je osvojencom M. Y., T. XX.XX.XXXX. Určil mal. Dáši priezvisko „Y.“ a nariadil zapísať do rodného listu dieťaťa ako jej otca.

Manželstvo matky a osvojiteľa bolo rozvedené rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 24P 372/2013-63 zo dňa 28.02.2014 s tým, že dieťa bolo zverené do starostlivosti matky, otec bol zaviazaný prispievať na jej výživu sumou 100 Eur mesačne v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove rozsudkom č. k. 9CoP 7/2014-98 zo dňa 10.06.2014. Rozsudok o rozvoze nadobudol okrem výživného právoplatnosť dňa 10.04.2014, vo výroku o výživnom dňa 30.06.2014. (V čase úpravy navštevovala mal. Dáša 5. ročník základnej školy, otec pracoval v spoločnosti R. G..M..B..)

Matka na pojednávaní špecifikovala dôvody osobitného zreteľa, ktoré spočívajú jednak v zdravotnom stave a jednak v zhoršenom stave dieťaťa, ktorej bol diagnostikovaný aspergerov syndróm, čo je istá forma autizmu.

Otec súhlasil s určením výživného vo výške 100 Eur mesačne, nakoľko táto suma vychádza z momentálneho skutkového stavu, ktorý bol preukázaný v predchádzajúcom rozvodovom konaní s tým, že navrhoval priznať výživné dňom podania návrhu.

Predmetom konania je teda rozhodnutie o určení výživného do právoplatnosti rozsudku o rozvoze rodičov mal. Dáši.

Priznanie výživného späťne matka odôvodnila prepuknutím zdravotných psychických problémov po odchode jej manžela zo spoločnej domácnosti, uzavrela sa, rovnako zdravotnými problémami dcéry, ktorá veľmi ťažko niesla vzniknutú situáciu, uzavrela sa do seba, nekomunikovala s nikým, mala nekontrolovateľné výbuchy zlosti. Obe boli liečené na psychiatrickom oddelení a užívali lieky. Uviedla, že vzhľadom na psychické problémy nevládala riešiť situáciu, platila vysokú úver, úhradu za užívanie bytu, pričom úradné veci nebola schopná riešiť. Dcéra to ťažko niesla, nakoľko ho považuje za vlastného otca, 10 rokov žili v spoločnej domácnosti. Počas tohto spolužitia sa jej plnohodnotne venoval, trávil s ňou voľný čas. Od kedy opustil spoločnú domácnosť, s ňou nekomunikuje a dieťa to ťažko znáša. Aj návrh na rozvod síce podala, ale bol spísaný jej matkou. Uviedla, že v kritickom období otec na mal. Dášu neprispieval žiadnou sumou. Pokiaľ ide o platenie spoločných záväzkoch, dohodli sa, že otec bude splácať malý úver a matka veľký úver, o prispievaní na dieťa na nedohodli. Svoju vyživovaciu povinnosť si otec začal plniť až po určení výživného v rozvodovom konaní.

Otec uviedol, že na dieťa neprispieval v rozhodnom období z dôvodu dohody s matkou, že nebude prispievať, kým výška výživného nebude určená súdom. Otec dôvody osobitného zreteľa uvádzané matkou neuznal. Uviedol, že ťažké psychické stavy mala aj predtým počas ich spolužitia.

Obaja rodičia zhodne prehlásili, že od 28.03.2014 prispel otec na výživu mal. Dáši dňa 15.04.2014 sumou 30 Eur, dňa 15.05.2014 sumou 30 Eur, dňa 16.06.2014 sumou 100 Eur s tým, že od právoplatnosti rozsudku, ktorým bolo ich manželstvo rozvedené, si vyživovaciu povinnosť určenú súdom riadne plní. Nesúhlasí s priznaním spätného výživného vzhľadom na svoje finančné pomery, má za to, že nie sú tu dôvody osobitného zreteľa, aby bolo výživné priznané späťne.

Z obsahu spisu ako aj z pripojeného spisu tunajšieho súdu sp. zn. 24P 372/2013 vyplýva, že priemerný mesačný čistý zárobok otca v roku 2013 predstavoval 693,28 Eur; v období od januára do apríla 2014 v sume 740,15 Eur. Matka maloletej od 01.06.2013 nepracuje, je vedená ako uchádzačka o zamestnanie bez nároku na vyplácanie akýchkoľvek sociálnych dávok. Svoju vyživovaciu povinnosť si plní formou osobnej starostlivosti. Prevyšujúcu časť si plní s pomocou svojich rodičov.

Mal. Dáša bola v období, za ktoré matka žiada priznať výživné späťne žiačkou 5. ročníka základnej školy s dobrým zdravotným stavom. Vo voľnom čase sa venovala jazdecktvu, fitness a krasokorčuľovaniu. V súvislosti so zdravotným stavom matka mala náklady na lieky 15 Eur mesačne. Ďalej mala bežné

náklady na zabezpečenie oblečenia, stravy, obuvi, drogérie, voľnočasových aktivít a výdavky v súvislosti s povinnou školskou dochádzkou.

Zo správy Centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie v Prešove zo dňa 30.10.2013 vyplýva, že dieťa má zvýšený psychomotorický nepokoj, je žiačkou so špeciálnovýchovným vzdelávacím procesom.

Z písomného podania na č. I. 5 vyplýva, že matka v konaní o rozvod žiadala o určenie výživného späť od 15.03.2013.

Zo správy I. Z. I., psychiatrická ambulancia vyplýva, že mal. Dáša trpí OCDS s depresívnou symptomatológiou, vyžaduje si trepezlivý individuálny výchovný hlavne vládny prístup.

Z potvrdenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov zo dňa 21.06.2013 vyplýva, že matka je zaradená v evidencii uchádzačov o zamestnanie od 19.06.2013.

Z potvrdenia o príjme otca maloletej vyplýva jeho čistý priemerný mesačný príjem za rok 2013 vo výške 693,28 Eur.

Z opisu mzdových listov zamestnávateľa otca za obdobie január - marec 2014 vyplýva jeho priemerný čistý mesačný príjem vo výške 743,17 Eur.

Z potvrdenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice č. I. 33 zo dňa 29.04.2014 vyplýva, že otec maloletej žije v jednoizbovom byte v podnájme, s dieťaťom sa vôbec nestretáva, považuje to za najlepšie riešenie pre dieťa ako aj z dôvodu neustáleho osočovania zo strany matky. Svoje potreby hradí aj s pomocou sestry a švagra.

Zo správy Fakultnej nemocnice s poliklinikou J. A. Reimana Prešov zo dňa 11.09.2014 z č. I. 50 vyplýva, že matka maloletej bola v období od 15.03.2013 do 28.03.2014 na kontrole dňa 20.03.2013 a následne 22.05.2013 v psychiatrickej ambulancii, jej zdravotný stav bol neuspokojivý v zmysle dekompensácie základného ochorenia reaktívne podmienenej v súvislosti s rozvodovým konaním. Od mája 2013 už nebola sledovaná v psychiatrickej ambulancii.

Zo správy všeobecného lekára I. I. Č. zo dňa 12.09.2014 z č. I. 51 vyplýva, že matka sa v období od 15.03.2013 do 28.03.2014 liečila na psychiatrickej ambulancii pre depresívny stav ťažkého stupňa, ktorý jej bránil robiť právne úkony.

Zo správy Fakultnej nemocnice s poliklinikou J. A. Reimana Prešov zo dňa 10.09.2014 z č. I. 52 vyplýva, že matka bola 1x vyšetrená na ambulancii v júni 2012 so záverom depresívnej epizódy ťažkého stupňa, nasledovali pravidelné kontroly v mesačných intervaloch s postupnou úpravou medikamentózneho liečby do novembra 2012, kedy bol stav zlepšený. Následne sa dostavila v marci 2013 pre zhoršený stav z dôvodu rozvodového konania. Po zhodnotení jej psychického stavu bolo naďalej doporučené užívať antidepresívnu liečbu. V máji 2013 bol stav málo zlepšený oproti predchádzajúcej kontrole.

Zo správy všeobecnej lekárky pre deti a dorast I. H. H. č. I. 59-60 zo dňa 27.10.2014 vyplýva, že mal. Dáša je dispenzarizovaná v pedopsychiatrickej ambulancii, má pocit menej cennosti, problém nájsť si kamarátky, menej sa dokáže prispôbiť okoliu, trpí depresívnou poruchou stredného stupňa. Užíva Zolof. Absolvuje pravidelné kontroly v pedopsychiatrickej ambulancii. Trpí poruchami správania s emotívnou labilitou a to reakciou na stres. Dieťa je sledované aj pre aspergerovú poruchu, závažnú reakciu na stres, bola nastavená na liečbu, po liečbe sa stav zlepšil. Dieťa má stav zhoršený po odchode otca, vyžaduje si dvadsaťštyrihodinovú zvýšenú starostlivosť, sú nevyhnutné pravidelné kontroly v pedopsychiatrickej ambulancii, pravidelné užívanie liekov Tiapridal, Fevarin, Rispen. Je potrebný citlivý adekvátny prístup k dieťaťu, dôležitá motivácia k činnostiam, pri ktorých môže zažiť drobný úspech a je dôležité zamerať pozornosť dieťaťa na rôzne aktivity, nevyhnutá eliminácia stresových situácií.

Podľa § 62 ods. 1, 2, 4, 5 ZR, plnenie výživovej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej

úrovni rodičov. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 ods. 1 ZR pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 77 ods. 1 ZR právo na výživné sa nepremičuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov späťne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

Podľa § 78 ods. 1, 3 ZR dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

Podľa § 163 ods.1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“), rozsudok odsudzujúci na plnenie v budúcnosti zročných dávok alebo na plnenie v splátkach možno na návrh zmeniť, ak sa podstatne zmenili okolnosti, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a ďalšie trvanie dávok alebo splátok. Zmena rozsudku je prípustná od času, keď došlo k zmene pomerov.

Súd v konaní preskúmal dôvody, ktoré bránili matke uplatniť si zákonný nárok v súlade s ustanovením § 77 ods. 1 Zákona o rodine, v zmysle ktorého možno výživné priznať späťne najdlhšie po dobu troch rokov odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa. Po preskúmaní uvedených dôvodov mal súd za to, že matka ich súdu dostatočne preukázala, keďže práve v uvedenom období mala vážne zdravotné problémy súvisiace s psychickými poruchami, tak isto sa prejavili psychické problémy aj u mal. dieťaťa po odchode osvojiteľa, ktorého dieťa považuje za svojho skutočného otca, zo spoločnej domácnosti. Z uvedených dôvodov nebola schopná riešiť úradné záležitosti. Rozpad manželského spoluzitia mal negatívny dopad na psychiku mal. Dáši, ktorá musela začať užívať antidepresíva. Uvedené bolo preukázané aj správami I. Z. I., detskej psychiatričky, kde je dieťa liečené pre obsedantno-kompulzívnu poruchu s depresívnou symptomatológiou. Bolo preukázané, že otec odmietal v rozhodnom období sa stretávať s dieťaťom a participovať na jej starostlivosti. Súd prihliadol predovšetkým na záujem mal. dieťaťa, aby sa rozhodlo o vyživovacej povinnosti zo strany povinného rodiča, pokiaľ sú na to splnené zákonom určené podmienky. Na námietky otca v súvislosti s tým, že sa s matkou dieťaťa dohodli, že na výživu maloletej nebude prispievať, kým nebude výška výživného ustálená súdom súd neprihliadala, nakoľko uvedená skutočnosť pred súdom preukázaná nebola a bolo by v rozpore s dobrými mravmi, aby súd na takúto dohodu prihliadal, nakoľko musel si byť vedomý svojej vyživovacej povinnosti ako aj toho, že ho má platiť aspoň v minimálnej výške. Navyše bol zamestnaný a dosahoval príjem, ktorý neodôvodňuje záver, žeby sa na výživnom podieľať nemal. Súd má za to, že v uvedenom prípade sú na priznanie výživného späťne zákonom určené podmienky, nakoľko otec sa v tom čase na starostlivosti o mal. Dášu žiadnym spôsobom nepodieľal, preto súd priznal výživné vo výške 100 Eur mesačne počnúc dňom 15.10.2013 do 30.06.2014, to je do právoplatnosti rozsudku od rozvode rodičov mal. Dáši. Výživné priznal dňom 15.10.2013, to je ku dňu podania návrhu na rozvod, nakoľko matka sa v rozvodovom konaní domáhala priznania výživného späťne, nakoľko v tom čase nebola zastúpená právnym zástupcom s právnickým vzdelaním a nebola jej známa skutočnosť, že sa musí domáhať výživného samostatným návrhom. V prevyšujúcej časti návrh matky zamietol. Súd určil výživné vo výške 100 Eur mesačne, nakoľko má za to, že uvedená suma vychádza z momentálne zisteného skutkového stavu, ktorý bol preukázaný aj v predchádzajúcom konaní o rozvod vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 24P 372/2013, ktoré bolo právoplatne skončené dňa 30.06.2014. Určením výživného za obdobie od 15.10.2013 do 30.06.2014 vznikol otcovi voči maloletej dlh na výživnom vo výške 694,84 Eur s tým, že pri výpočte dlžného výživného súd zohľadnil sumu 160 Eur, ktorú mal potvrdenú zhodnými výpoveďami oboch rodičov, ktorou otec prispel na výživu dieťaťa (15.04.2014 30 Eur, 15.05.2014 30 Eur, 16.06.2014 100 Eur). Dlžné výživné teda predstavuje 100 Eur za obdobie od novembra 2013 do 30.06.2014, to je $100 \times 8 = 800$ Eur + pomerná časť za mesiac október 2013 vo

výške 54,84 Eur. V súlade s ustanovením § 160 ods. 1 O.s.p. súd povolil otcovi splácať dlžné výživné spolu s bežným výživným v pravidelných mesačných splátkach po 30 Eur počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku pod hrozbou straty výhody splátok.

O trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 146 odsek 1 písmeno a) Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie sa mohlo začať i bez návrhu.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov. V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2, O.s.p., odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 205 ods. 3 O.s.p., rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia alebo návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.